

Høring – lov om midlertidige unntak fra [...] partiloven

Høringsfrist: **Mandag 30. mars kl. 14.00**

Forslaget

Departementets forslag vedrørende partiloven er kort sagt å utsette den fristen for å rapportere partienes økonomi i kalenderåret 2018 som følger av partiloven § 18 (2), fra 1. juni til 15. september 2020. Fristutsettelsen skal gjelde generelt, med virkning for alle partier og partiledde (lovforslaget § 7).

Forslaget begrunnes med at «... spredning av viruset, vil kunne føre til at de politiske partiene ikke får avholdt årsmøter på de planlagte tidspunktene og derfor heller ikke får rapportert innen fristen. Departementet har mottatt en henvendelse fra SSB, som har mottatt tilbakemeldinger fra enkelte partier om behov for en forlengelse av fristen. ... Det er derfor behov for en forlengelse av fristen.»

Om de økonomiske og administrative konsekvensene av et lovvedtak i samsvar med dette forslaget, nøyer departementet seg med å nevne at fristforlengelsen «vil kunne føre til at SSBs og Partilovnemndas oppfølging av innberetningene for 2020 forskyves utover høsten 2020 og våren 2021. Merkostnadene vil kunne tas innenfor gjeldende budsjettamme. For partiene vil forslaget kunne gi økt administrativ fleksibilitet uten merkostnader.»

Partilovnemnda¹ vil påpeke at slike krav om årsmøtebehandling som ofte gjelder, følger av vedtektene for det enkelte parti eller partiledde. Partiloven krever ikke slik intern behandling, og verken Partilovnemnda eller SSB kontrollerer den interne prosessen i partiene som rapportene bygger på. Derfor er det ikke opplagt at interne bestemmelser i det enkelte parti bør kunne begrunne forskyvning av de ordinære lovbestemte pliktene.

Det viktigste arbeidet med å gjøre opp status i form av regnskap for foregående regnskapsår (her: 2019) både kan og bør foretas tidlig i det påfølgende året (her: 2020), da materialet ennå er relativt ferskt og partienes behov for å skaffe seg oversikt over sitt økonomiske handlingsrom størst. Det er ingen grunn til at regnskapsansvarlig ikke skal kunne avslutte regnskapet og eventuell revisor vurdere det like tidlig i år som andre år. I alle fall i større partiledde kan den interne prosessen i stor grad skje elektronisk, og rapportene til SSB, derunder signaturene, avgis i sin helhet elektronisk. Behovet for fysiske møter med mulighet for smittespredning vil altså være begrenset.

Dersom den avgitte rapporten må justeres som følge av årsmøtebehandlingen, kan partiene sende inn revidert rapport.

Både slike forhold og de formål om åpenhet om partienes økonomi som følger av partiloven § 1, taler imot å vedta en generell lovendring som inviterer til å slippe av i den pågående

¹ Høringsuttalelsen bygger på innspill fra flere av Nemndas medlemmer. Siden tidsrammen ikke har gjort det mulig å behandle uttalelsen i samlet nemnd, avgis den likevel av nemndslederen alene.

rapporteringsprosessen. I stedet bør partier og partiledde rådes til å fullføre regnskaps- og rapporteringsprosessen snarest mulig.

Dersom en generell fristforlengelse likevel blir vedtatt, bør det vurderes om den bør settes så langt frem i tid som 15. september.

Alternativt bør det vurderes om forslaget om generelle fristforlengelse bør erstattes med en lovbestemmelse som gir kongen/departementet fullmakt til å gi forskrift om fristforlengelse for visse typetilfeller der det foreligger særskilte behov. Slik forskrift bør eventuelt fastsettes når det nærmere fristens normale utløp måtte være avdekket et slikt behov.

Dispensasjonshjemmel vil derimot kunne bli svært arbeidskrevende og må derfor unngås.

Under to forutsetninger vil fristforlengelse ikke innebære vesentlige negative konsekvenser for Partilovnemnda selv og for de partiene som er undergitt kontroll. Dette forutsetter

- for det første at departementet sikrer den tilgang til SSBs opplysninger om partiledde som ikke har rapport innen fristen mv. uten at det ber nødvendig å avvente SSBs offisielle rapport fra årets rapporteringsrunde.
- for det andre at Partirevisjonsutvalget får tilgang til underlagsmaterialet for partier og partiledde som er trykket for deltakelse i rutinekontrollen i mellomvalgår, uten å måtte avvente SSBs ferdigstilling av materialet og publisering av offisiell rapport. Dette sikrer til det sterke behovet for å iverksette slik rutinekontroll av innberetningspliktige partiers eller partileddes etterlevelse av partienes plikter til regnskapsføring, rapportering mv. etter partiloven som PRU oppdrag fra Nemnda skal gjennomføre i mellomvalgår (nå: 2020), jf. partiloven § 24 (5).

Oslo, 30. mars 2020

Eivind Smith (sign.)

Leder, Partilovnemnda